

Do wszystkich powiatów w Polsce ZPP rozesłał kwestionariusze. Zawierały one pytania dotyczące współpracy samorządów powiatowych między sobą, z innymi podmiotami polskimi oraz o współpracy z zagranicznymi partnerami polskich samorządów.

Jako pierwszą sferę współpracy przyjęto współpracę pomiędzy samorządami polskimi. Wyniki opracowania ankiety dotyczącej współpracy z innymi samorządami polskimi okazały się, bez żadnej przesady, zaskakujące. Na 63 samorzady (czyli prawie 17%), które wypełniły ankietę, 19 (czyli nieco ponad 30%) podało, że nie współpracuje z innymi samorządami, czyli gminami, powiatami i samorządem województwa. Taki wynik głęboko zastanawia, ponieważ pozostali respondenci odpowiadając na ten temat, zaznaczali liczne gminy i powiaty, z którymi współpracują. Najczęściej respondenci wskazują na współpracę powiatu z wszystkim jego gminami oraz różne instytucje, które działają na terenie powiatu i spełniają różne role na rzecz wspólnoty powiatowej. Oto jeden z wielu przykład takiej współpracy: Porozumienie na rzecz Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Grudziądzkiego z gminami Gmina Świecie nad Osą, Miasto i Gmina Łasin (Wspólne wykorzystanie środków UE przeznaczonych na realizację polityki terytorialnej Województwa Kujawsko - Pomorskiego).

Takich przykładów jest bardzo dużo w nadesłanych odpowiedziach na badanie ankietowe, a pokazują one, że tak naprawdę najważniejsze działania to te, które pozwalają w szerszym gronie samorządowym realizować cele rozwojowe wspólnot powiatowych, tworzonych nie tylko przez powiaty, ale przede wszystkim przez inne jednostki samorządu terytorialnego, aby w ten sposób rozwijać dany region. Dobrym przykładem współpracy jest takie oto działanie jednego z powiatów: współpraca w dziedzinie turystyki, rekreacji i kultury, zwłaszcza w ramach Śląskiej Organizacji Turystycznej. Średnio 1 przedsięwzięcie jest realizowane w ramach tej współpracy. Inny przykład to Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Powiat Elbląski, Powiat Iławski, Powiat Ostródzki realizujący Zintegrowany system promocji obszaru Kanału Elbląskiego. Podobnie Powiat Grudziądzki zawarł porozumienie z Województwem Kujawsko-Pomorskim, w sprawie współdziałania przy realizacji projektu kluczowego pn. Infostrada Kujaw i Pomorza realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007 -2014.

Kolejnym kryterium badania była współpraca polskich samorządów z Polonią. Tym razem do prowadzenia takiej współpracy przyznało się 10 powiatów z liczby 63 (a więc niecałe 16%), które uczestniczyły w ankiecie. Pokażmy obszar ich zainteresowania:

1. Miasto Zielona Góra – Ukraina, Białoruś, trzy miejsca współpracy, wsparcie dla dzieci i młodzieży. Miasto uważa, że ma mało środków, aby działanie to rozszerzać, chociaż widzi taką potrzebę.
2. Powiat Płocki, województwo mazowieckie – współpracuje z miejscowością Raduń na Białorusi, w okręgu Grodzieńskim i główna forma są to kolonie o charakterze edukacyjnym dla dzieci i młodzieży polskiej, organizowane raz w roku.
3. Powiat Jarosławski – Jaworów, Ukraina, Towarzystwo Kultury Polskiej, pomoc materialna dzieciom polskim, dwa razy w roku.
4. Powiat Bielski, województwo podlaskie – współpraca na Białorusi - Organizowanie wspólnie ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska wizyt polskich dzieci i młodzieży z Białorusi w Polsce.
5. Powiat Sztumski, województwo pomorskie, współpracuje z czterema podmiotami na Białorusi, w Niemczech i Gruzja. Współpraca to przede wszystkim organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży, wyjazdy studyjne, współpraca z przedsiębiorstwami, od dwóch do trzech razy w roku.
6. Powiat Ostródzki, województwo warmińsko-mazurskie współpracuje z Rejonem Wileńskim na

Litwie; z Białorusią z Polska Macierzą Szkolną w Słoniemiu. Jest to pomoc rzeczowa dla dzieci w szkołach, organizacja letniego wypoczynku dla dzieci dwa razy w roku, a marzy o możliwości fundowania stypendiów, praktyk i staży w Polsce.

7. Powiat Węgorzewski, województwo warmińsko-mazurskie, współpracuje z Obwodem Kaliningradzkim i Rejonem Wileńskim na Litwie. Polega to na wymianie kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, naukowej i edukacyjnej. Jest to także organizacja i współudział w konferencjach, targach, jarmarkach, jubileuszach, konkursach, spływach kajakowych. Główne marzenie usprawnienie procedur związanych z przekraczaniem granicy polsko-rosyjskiej.
8. Powiat Giżycki, województwo warmińsko-mazurskie współpracuje z Rejonem Soleczniki na Litwie. Odbywają się wizyty delegacji na obchodach świąt kulturalnych (jak np. dożynki), a corocznie Powiat Giżycki zaprasza do siebie grupę młodzieży z Solecznik (m.in. młodzież z Domu Dziecka i Szkoły Specjalnej w Solecznikach, również z Solecznik).
9. Powiat Międzychodzki, województwo wielkopolskie, nie prowadzi systematycznej współpracy, ale okazjonalnie kilkakrotnie przekazano materiały promocyjne i informacyjne do polskich Biur Promocji i Informacji i oraz bibliotek dla Polonii w Anglii, Francji, Belgii, Holandii, Niemiec.
10. Powiat Poznański, województwo wielkopolskie, przekazał do Sao Jose dos Pinhais – Brazylii, informacje o Polsce.

Analiza współpracy polskich samorządów z Polonią wskazuje przede wszystkim, że w tej dziedzinie współpraca nie jest znacząca. Drugim bardzo charakterystycznym rysem tych kontaktów jest fakt promocji Polski i pomocy dzieciom polskim mieszkającym na terenach wschodnich. Pomoc ta polega przede wszystkim na organizowaniu wizyt i pobytów rówieśników na uroczystościach z polskim akcentem i językiem. Nierzadko również jest to konkretna pomoc materialna, skierowana szczególnie dla najbardziej potrzebujących dzieci pochodzenia polskiego, przekazywana z okazji

Ostatnim kryterium badania była współpraca z innymi samorządami z zagranicy.

Wyniki dotyczące liczby respondentów, którzy prowadzą współpracę z samorządami zagranicznymi jest praktycznie równa liczbie respondentów, którzy nie współpracują z samorządami polskimi i wynosi 18 samorządów (a więc nieco ponad 28%). W pierwszej chwili pozwala to na stwierdzenie, że znaczna liczba samorządów powiatowych nie widzi potrzeby współpracy i wymiany doświadczeń ze swoimi odpowiednikami zagranicą.

Badanie ankietowe pokazało jednak bardzo szeroki wachlarz obszarów, które objęte są uwagą i współpracą. W dużym skrócie przedstawia się to następująco: wymiana kontaktów i doświadczeń w pracy samorządowej; opracowanie i wdrażanie projektów przy wykorzystaniu środków UE, budżetu państwa i innych organizacji; współpraca w sferach kultury, sztuki, edukacji i oświaty; ochrony zdrowia; kultury fizycznej, sportu i turystyki; bezpieczeństwa; współpraca organizacji pozarządowych; promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu; współpraca z zakresu ekologii, ochrony środowiska i dziedzictwa naturalnego; odnawialnych źródeł energii; transportu zbiorowego; gospodarki komunalnej.

Niewątpliwie bardzo ciekawym jest rozkład państw, z których pochodzą partnerzy naszych samorządów. Ta lista wygląda następująco: Niemcy – 35 partnerów, Ukraina – 34, Litwa – 22, Rosja – 10, Białoruś – 8, Słowacja – 5, Włochy, Węgry – 3, Francja, Czechy, Mołdawia, Gruzja – 2, Bułgaria, Belgia, Rumunia, Portugalia, Brazylija, Chiny – 1. Jak widać, wachlarz współpracy jest bardzo szeroki, a zdecydowanymi liderami są Niemcy, Ukraina, Litwa. Dużym zaskoczeniem jest przede wszystkim obecność tak egzotycznych państw świata, jak Chiny i Brazylija.

Podsumowanie

Czy i jak współpracują powiaty

Kategoria: Felietony

Opublikowano: piątek, 03, lipiec 2015 00:00

Tadeusz Narkun

Odsłony: 3430

Sonda zrealizowana przez Związek Powiatów Polskich pokazała, że duża część samorządów polskich nie współpracuje systematycznie ze swoimi odpowiednikami w kraju i zagranicą. O tendencji spadkowej nawiązywania współpracy pomiędzy samorządami, także powiatowymi, pisze też Adriana Skorupska z PISM, autorka raportu „Dyplomacja samorządowa.”, gdy konstatuje: *”Coraz więcej samorządów decyduje się na zerwanie lub nieprzedłużanie umowy w sytuacji braku kooperacji, inni pozostawiają takie kontakty, licząc na ożywienie współpracy.”* Niestety, wyniki naszej sondy zdają się potwierdzać te ustalenia.

Jakie mogą być przyczyny niepokojących tendencji, w tym przede wszystkim częstej praktyki polegającej na żadnej lub minimalnej współpracy z innymi samorządami, trudno jest teraz zdiagnozować. Myślę, że jest to temat do dalszych badań.

Tadeusz Narkun